

NÁRODNÉ LESNÍCKE CENTRUM - NATIONAL FOREST CENTRE

T. G. Masaryka 22, 960 01 Zvolen, SK

Útvar generálneho riaditeľa
T. G. Masaryka 22, 960 01 Zvolen
press@nlcsk.org | www.nlcsk.sk
Kontakt: + 421 918 826 683

Tlačová správa

Využívanie dreva ako obnoviteľnej suroviny v kontexte zelenej ekonomiky

Zvolen, 13. októbra 2020 – Efektívne využívanie dreva ako obnoviteľnej suroviny môže významným spôsobom prispieť k zmierneniu negatívnych dopadov zmeny klímy práve prostredníctvom zvyšovanie množstva uhlíka viazaného v produktoch z dreva. To je jeden z hlavných výstupov projektu GREENWOOD, ktorý v uplynulých rokoch riešili výskumníci z Národného lesníckeho centra a z Technickej univerzity vo Zvolene.

Najvyššie svetové fóra v boji proti zmene klímy podporujú produkciu dreva a výrobkov z dreva vyrobených trvalo udržateľným spôsobom ako výrobkov šetrných k životnému prostrediu. Zdôrazňujú tým environmentálne prínosy produkcie a využívania dreva, ktoré považujú za ekologický, obnoviteľný a strategický materiál budúcnosti. Prostredníctvom ukladania uhlíka v lesoch, jeho viazaním v produktoch z dreva a náhradou neobnoviteľných surovín, ktoré sú vyrábané s väčšou „uhlíkovou stopou“, sa chráni atmosféra Zeme. Jedným z medzinárodne uznaných opatrení na zmiernenie negatívnych dopadov zmeny klímy je zvyšovanie množstva uhlíka uloženého v produktoch z dreva.

Na riešenie otázok spojených s efektívnym využívaním dreva ako obnoviteľnej suroviny v kontexte zelenej ekonomiky a bioekonomiky v podmienkach SR Národné lesnícke centrum a Technická univerzita vo Zvolene riešili v rokoch 2015-2019 spoločný projekt financovaný Agentúrou na podporu výskumu a vývoja MŠVVaŠ SR. Hlavným cieľom projektu GREENWOOD bola optimalizácia a racionalizácia využívania dreva v SR a jeho prínos k napĺňaniu cieľov a princípov zelenej ekonomiky a bioekonomiky. V rámci výskumu sa identifikovali a kvantifikovali aktuálne toky dreva v SR a faktory ovplyvňujúce producentov surového dreva a jeho spracovateľov v celom reťazci od produkcie suroviny, až po výrobu základných výrobkov z dreva ako sú rezivo, dyhy, drevné panely a papier. Prínos lesnícko-drevárskeho komplexu k rozvoju bioekonomiky sa stanovil prostredníctvom zhodnotenia schopnosti sektora viazať a ukladať uhlík vo výrobkoch z dreva. Na základe výsledkov analýz vývoja a prognóz ťažby dreva a zahraničného obchodu surového dreva sa vypracoval základný, tzv. referenčný model tokov dreva v SR. Alternatívne varianty tokov dreva vychádzali z navrhovaných zmien na zvýšenie prínosu lesnícko-drevárskeho sektora najmä v oblastiach:

- optimálneho hodnotového využitia disponibilnej štruktúry sortimentov surového dreva,
- zvýšenia domácej spotreby dreva limitovaním exportu dreva,
- zlepšenia využívania drevných odpadov v drevospracujúcom priemysle.

Pri posudzovaní rôznych možností využitia dreva v hodnotovom reťazci sa uplatnil kaskádový princíp, ktorý spočíva v uprednostnení využitia dreva na produkty s vyššou pridanou hodnotou a dlhším

Kontakt:

Ing. et. Ing. Ján Lichý, Ph.D.
Referát komunikácie a marketingu
T. G. Masaryka 22, 960 01 Zvolen
Mail: jan.lichy@nlcsk.org
Telefón: + 421 45 5314 165
Mobil: + 421 918 826 683

NÁRODNÉ LESNÍCKE CENTRUM - NATIONAL FOREST CENTRE

T. G. Masaryka 22, 960 01 Zvolen, SK

životným cyklom, najmä v stavebníctve, či vo výrobe nábytku. Výroba energie sa pokladá za najmenej hodnotnú alternatívu a mala by byť primárne generovaná z drevného odpadu, zvyškov alebo recyklovaných produktov.

Pri aktuálnej úrovni ťažby dreva (vyše 9 mil. m³), štruktúre a objeme produkcie výrobkov z dreva sa zvýšilo ročné množstvo uhlíka uskladneného v produkcii drevospracujúceho priemyslu o približne 1,5 mil. ton (3,7 mil. ton uhlíka uskladneného vo výrobkoch vyrobených v danom roku mínus 2,2 mil. ton uhlíka uvoľneného do atmosféry zo spotrebovaných výrobkov z dreva po uplynutí ich životnosti). V prípade, že spôsoby využívania domácich zdrojov dreva zostanú v budúcnosti nezmenené, vrátane vysokého objemu exportu drevnej suroviny, je možné očakávať výrazný pokles objemu uskladneného uhlíka vo výrobkoch z dreva s konečnou uhlíkovou bilanciou 0,55 mil. ton v roku 2035. K tomu prispievajú i predpokladané zmeny v budúcom objeme a štruktúre ťažby dreva s predpokladaným nárastom ťažby listnatého dreva zo 4,4 mil. m³ na takmer 4,9 mil. m³ z dôvodu zmeny drevinovej štruktúry lesov v SR. Keďže hlavným spôsobom využitia listnatého dreva na Slovensku je predovšetkým výroba celulózy a papiera, predpokladané zhoršenie uhlíkovej bilancie vyplýva zároveň i z krátkej doby životnosti daných výrobkoch, a teda aj z ich neschopnosti dlhodobejšie uskladňovať uhlík.

Zlepšenie využívania dostupných zdrojov na domácu spotrebu a obmedzenie vývozu suroviny v prospech jej domáceho spracovania však môže výrazne posilniť pozíciu drevospracujúceho priemyslu pri napĺňaní cieľov zelenej ekonomiky a bioekonomiky. Takéto zlepšenie uvažuje s vyšším podielom produktov s dlhšou životnosťou, t. j. s dlhším polčasom rozpadu uhlíka uskladneného vo výrobkoch z dreva. Ak by vzrástla domáca spotreba dreva, vyvolaná rozvojom spracovateľských kapacít, rozšírením existujúceho výrobného potenciálu, zavedením inovácií, ako aj v dôsledku vylúčenia exportu priemyselného dreva, ročná bilancia uhlíka viazaného vo výrobkoch z dreva by sa zvýšila na približne 2,5 mil. ton. Navyac, zabezpečenie optimálneho a efektívneho využívania existujúcej sortimentovej štruktúry slovenských lesov by mohlo mať za následok ďalšie zvýšenie objemu uskladneného uhlíka.

Ako na záver skonštatoval Ing. et Ing. Ján Lichý, Ph.D. z Referátu komunikácie a marketingu: „Tieto zistenia výskumu zdôrazňujú význam efektívneho využívania domácich zdrojov dreva z hľadiska jeho environmentálneho prínosu pri zmierňovaní dopadov klimatickej zmeny, ako aj na preukázanie hospodárskych a sociálnych výhod, ktoré vyplývajú najmä z vytvárania pridanej hodnoty a tvorby nových pracovných miest v tuzemsku a investícií do rozšírenia spracovateľských kapacít s ohľadom na objem a štruktúru dostupných zdrojov dreva“.

Kontakt:

Ing. Miroslav Kovalčík, PhD.
Národné lesnícke centrum
T. G. Masaryka 22, 960 01 Zvolen
Tel. +421 45 5314 132
E-mail: miroslav.kovalcik@nlcsk.org

Ing. Martin Moravčík, CSc.
Národné lesnícke centrum - Lesnícky výskumný ústav Zvolen
T. G. Masaryka 22, 960 01 Zvolen
Tel. +421 45 5314 180
E-mail: martin.moravcik@nlcsk.org

Kontakt:

Ing. et Ing. Ján Lichý, Ph.D.
Referát komunikácie a marketingu
T. G. Masaryka 22, 960 01 Zvolen
Mail: jan.lichy@nlcsk.org
Telefón: + 421 45 5314 165
Mobil: + 421 918 826 683

NÁRODNÉ LESNÍCKE CENTRUM - NATIONAL FOREST CENTRE

T. G. Masaryka 22, 960 01 Zvolen, SK

doc. Ing. Hubert Paluš, PhD.
Technická univerzita vo Zvolene - Drevárska fakulta
T. G. Masaryka 24, 960 01 Zvolen
Tel. +421 455 206 444
E-mail: palus@tuzvo.sk

O nás:

Národné lesnícke centrum je štátom zriadená príspevková organizácia, ktorá organizačne podlieha Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky a metodicky ju usmerňuje Sekcia lesného hospodárstva a spracovania dreva MPRV SR.

Národné lesnícke centrum sídli vo Zvolene, ktoré je desaťročia centrom lesníctva na Slovensku a v súčasnosti nesie titul "Mesto lesníctva". Tu od roku 1964 sídlil Lesnícky výskumný ústav Zvolen (LVÚ Zvolen). Lesoprojekt Zvolen tu pôsobil od roku 1950 a Ústav pre výchovu a vzdelávanie pracovníkov lesného a vodného hospodárstva SR Zvolen (ÚVVP LVH SR Zvolen) bol založený v roku 1978. Od 1. januára 2006 sa tieto tri príspevkové lesnícke organizácie zlúčili do Národného lesníckeho centra a vytvorili inštitúciu, ktorá spojila lesnícku vedu, výskum, poradenstvo, vzdelávanie a lesnícku prax. Národné lesnícke centrum v súčasnosti tvoria štyri ústavy:

- NLC – Lesnícky výskumný ústav Zvolen (LVÚ Zvolen),
- NLC – Ústav lesníckeho poradenstva a vzdelávania Zvolen (ÚLPV Zvolen),
- NLC – Ústav lesných zdrojov a informatiky (ÚLZI Zvolen),
- NLC – Ústav pre hospodársku úpravu lesov Zvolen (ÚHÚL Zvolen).

Národné lesnícke centrum – Lesnícky výskumný ústav Zvolen rozvíja najmä aplikovaný lesnícky výskum v oblasti pestovania, ochrany, ekológie a manažmentu lesa, lesníckej ekonomiky a politiky. V súlade s výskumným zámerom na roky 2015 – 2019 a novým výskumným zámerom „Lesníctvo ako súčasť ekonomicky efektívneho a environmentálne udržateľného bio-hospodárstva“ na roky 2020 – 2024 ústav postupne rozširuje svoje zameranie výskumu na oblasť energetického využitia drevnej biomasy, biotechnológií a inteligentných technológií spracovania dreva a agrolesníckych systémov. Reaguje tým na v európskom priestore prebiehajúce štrukturálne zmeny lesnícko-drevárskeho sektoru smerom k biohospodárstvu v kontexte potenciálneho prechodu spoločnosti od fosílnej k zelenej ekonomike.

Kontakt:

Ing. et. Ing. Ján Lichý, Ph.D.
Referát komunikácie a marketingu
T. G. Masaryka 22, 960 01 Zvolen
Mail: jan.lichy@nlcsk.org
Telefón: + 421 45 5314 165
Mobil: + 421 918 826 683

